

EGYHÁZATYÁK AZ OLTÁRISZENTSÉGRŐL

A Didakhéból („A 12 apostol tanítása“, 90/100 körül. 9-10.)

Ami az eukarisztiát illeti, így adjatok hálát: Először a kehelyért: Hálát adunk neked, Atyánk, fiadnak, Dávidnak szent szőlőtővéért, amelyet fiad, Jézus által mutattál meg nekünk; dicsőség neked mindörökké. A megtört kenyérért pedig: Hálát adunk neked, Atyánk, az életért és tudásért, amelyet megmutattál nekünk fiad, Jézus által; dicsőség neked mindörökké. Amint ez a megtört kenyér a hegyeken szétszórva növekedett, és összegyűjtve eggyé vált, úgy gyűljön össze a te egyházad országoddá a földkerekség határaitól; mert tiéd a dicsőség és az erő Jézus Krisztus által mindörökké. És senki se egyék vagy igyék eukarisztiátokból, csak aki meg van keresztezve az Úr nevében; mert erről mondotta az Úr: „Ne adjátok a szent dolgokat a kutyáknak.“

Miután pedig elteletetek, így adjatok hálát: Hálát adunk neked, szent Atyánk, a te szent nevedért, amit szívünkben engedtéll lakozni, és a tudásért, hitért meg halhatatlanságért, amit megmutattál nekünk fiad, Jézus által; dicsőség neked mindörökké. Te, mindenható Urunk, nevedért teremtettél mindent, és ételt-italt adtál az embereknek élvezetükre, hogy hálát adjanak neked; minékünk azonban lelki ételt-italt és örök életet adtál fiad által. Mindenekelőtt azért adunk hálát neked, mert hatalmas vagy; dicsőség neked mindörökké. Emlékezzél meg, Urunk, egyházadról, hogy minden gonosztól megszabadítsd és tökéletesessé tedd a szeretetben, és gyűjtsd össze a négy égtájról megszentelve az országba, amelyet neki készítettél, mert tiéd az erő és a dicsőség mindörökké. Jöjjön el a kegyelem, és múljék el e világ. Hozsanna Dávid Istenének! Ha valaki szent, járuljon ide; ha nem az, tartson bűnbánatot. Maranatha (jöjj el, Uram Jézus). Amen.

Alexandriai Szent Kelemen Paedagogus-ából (195 után)

Amikor a szerető és jóságos Atya ránk esőzte az Igét, az már a jó emberek lelki táplálékává lett. Ó titokzatos csoda! Mert egy a mindenek Atyja, egy a mindenek Igéje is, egy a Szentlélek, és (ez a hármas-Egy) jelen van mindenütt. Egyetlenegy a szűz anya; szívesen nevezem Egyháznak. Ennek az anyának nincs magától teje, mert nem magától asszony. Hanem egyszerre szűz és anya, ép és sértetlen mint szűz, szeret, mint anya, aki gyermekeit magához szólítva, szent tejjel: a gyermek Igével táplálja... Az Ige mindene a gyermeknek: atya, anyja, nevelője, táplálója: „Egyétek – mondja – testemet, és igyátok véretem.“ Ezt a nekünk való táplálékot adja elénk az Úr, testét nyújtja, vérént ontja, s már semmi sem hiányzik a kis gyermekek növekedésére. Ó csodálatos titok!

Jeruzsálemi Szent Cirill katekiziseiből (348-ból; myst. 4.)

Már Szent Pál elbeszélése (1Kor 11,23) is bőven elégséges, hogy biztossá tegye benneteket az isteni titkok hitét, amelyeket ha méltón vesztek magatokhoz, egy test lesztek Krisztussal, és vérközösségre léptek vele. Mert Pál az imént kiáltotta: „Azon az éjszakán, amelyen elárulták“ stb. Ha tehát (Krisztus) saját

szavával mondotta a kenyérről: „Ez az én testem“, ki merhetne ezután kételkedni? És ha ő maga állította: „Ez az én vérem“, ki kételkednék és ki mondaná, hogy nem az ő vére?

Valaha a galileai Kánában a vizet a vérrel rokon borrá változtatta; ne tartanánk hát hiteltől, amikor a bort vérré változtatta? Ezt a bámulatos csodát a testi menyegzőre meghívva vitte végbe; ne vallanánk-e sokkal inkább, hogy menyegzős ágyából született gyermekeinek saját testét és vérért nyújtotta?

Ezért teljes meggyőződéssel vegyük (az Oltáriszentséget) mint Krisztus testét és vérért. Mert a kenyér színében kapod a testet, a bor színében a vért, hogy mikor Krisztus testét és vérért magadhoz veszed, vele egy testté válj és vérközösségbe kerülj. Így leszünk krisztushordozókká is, amikor tagjainkban eloszlik az ő teste és vére. Így válunk – Szent Péter szerint – „az isteni természet részeseivé“.

Aranyszájú Szent János: Homília az 1. korintusi levélről (392 körül; 24,2.4)

„Mert egy kenyér, egy test vagyunk sokan.“ Miért is mondom – szól –, hogy közösségre lépünk vele? Hiszen az ő teste vagyunk. Mert mi a kenyér? Krisztus teste. Mivé lesznek hát az áldozók? Krisztus testévé; nem sok, hanem egy testté. Mert ahogy a sok búzaszemből álló kenyér eggyé lett úgy, hogy a szemek nem láthatók, – megmaradtak annak, amik, de különbségük az egyesülés miatt eltűnt: így kapcsolódunk mi össze egymással és Krisztussal. Mert nem úgy van, hogy az egyik ebből, a másik amabból a testből táplálkozik, hanem ugyanabból az egy testből valamennyien.

Amikor (Krisztus testét) magad előtt látod, mondd magadnak: E miatt a test miatt nem vagyok immár por és hamu, nem fogoly többé, hanem szabad; ezért remélem, hogy megkapom az eget és az ott reám váró javakat, a halhatatlan életet, az anyagi sorsot, a Krisztussal való bizalmas közösséget; ezt a szegekkel átvert, ostorral összevert testet nem rabolta el a halál... ez az a test, amelyet kegyetlenül megkínóztak, lándzsával átszúrtak, amely a vér és víz üdvösséges forrását fakasztotta a világnak... Ezt a testet adta nekünk, hogy a miénk legyen és együk. Nagy-nagy szeretet műve ez.

Alexandriai Szent Cirill János evangélium-kommentárjából (428 körül; L. 4, c. 2; I. 11,11)

Ha valaki két gyertyát összeragaszt, lángjuk összeolvadni látszik; úgy vélem, hogy ugyanígy aki Megváltónk testét veszi és drága vérért issza, az – mint ő maga mondja – eggyé lesz vele, valamiképpen eggyé forr és belé olvad, úgy, hogy ő Krisztusban van, Krisztus pedig őbenne.

Krisztus misztériuma mintegy kezdet és út, amelyen a Lélek részesei leszünk és Istennel egyesülünk. Mert valamennyien megszentelődünk benne, úgy, ahogy az előbb elmondottuk. Hogy tehát egységre törekedjünk Istennel és egymás között, és – bár testünkben és lelkünkben különbözünk egymástól – egybe-forrjunk egymással, az Egyszülött Fiú az Atyával egyező bölcsességével és

okosságával kigondolt egy módot. Mert amikor titokzatos egyesüléssel egy testben – a sajátjában – áldja meg a híveket, akkor a sajátjával együtt egymás testének a részeseivé teszi őket. Ki osztaná hát meg, ki szakítaná ki természetes egészségükből azokat, akiket az egyetlen szent Test Krisztussal egységbe fűzött? Mert ha mindannyian egy kenyérben részesülünk, mind egy testet alkotunk. Krisztus ugyanis nem osztható meg. Ezért mondják az Egyházat Krisztus testének, mi pedig egyes tagjai vagyunk, Szent Pál mondása szerint.

Fulgentius ruspei püspök (467–532): Contra Fabianum (Cap. 28,16-19)

Azért ajánljuk föl az áldozatot, hogy az Úr halálát hirdessük, és megemlékezzünk arról, aki életét adta értünk. Ő mondotta: „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13). Minthogy tehát Krisztus szeretetből halt meg értünk, amikor az áldozatbemutatás idején megemlékezünk haláláról, azt kérjük, adja meg nekünk a szeretetet a Szentlélek eljövetele által. Alázattal könyörgünk arra a szeretetre, amely Krisztust keresztre vitte értünk, hogy a Szentlélek kegyelmét véve mi is úgy éljünk, mint akiknek a világ keresztre van feszítve, és ők is a világnak, utánozzuk Urunk halálát, és amint Krisztus „halálával egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, élve azonban Istenben él”, mi is „új életre keljünk” (Róm 6,10.4), s a szeretet ajándékával meghaljunk a bűnnek, éljünk Istennek.

„Mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5,5). Az Úr testében és vérében való részesedés ugyanis, amikor az ő kenyerét esszük és az ő kelyhét isszuk, belénk oltja, hogy meghaljunk a világnak, és életünk elrejtőzzék Krisztussal az Istenben, testünket pedig megfeszítsük bűneivel és bűnös vágyaival.

Így történik, hogy minden hívő, aki szereti Istent és felebarátját, ha nem is üríti ki a testi szenvedés kelyhét, issza az Úr szeretetének kelyhét, s ettől megittasodva megtagadja földi tagjait, magára ölti az Úr Jézus Krisztust, és nem enged a test vágyainak; nem is azt szemléli, amit lát, hanem amit nem lát. Az Úr kelyhét pedig akkor isszuk, ha a szent szeretetet megőrizzük. Enélkül átadhatja valaki testét úgy, hogy elégjen, semmit sem használ neki. A szeretet ajándéka adja meg nekünk, hogy a valóságban is az legyünk, amit az áldozatban titokzatos módon ünneplünk.

Uram, karácsonyra mindenki megajándékozta egymást,
mi is szeretnénk hát ajándékot adni Neked:

Meg akarjuk szerezni Neked a magunk módján az örömet,
hogy újból világra jöhess.

Ha együtt vagyunk a Te nevedben,
akkor újra megszületsz köztünk,
az egész emberiség üdvösségére.

Chiara Lubich